

Ya?I? Hastalarda Hasta Bak?m ve Rehabilitasyon Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ya?I? Hastalarda Hasta Bak?m ve Rehabilitasyon Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33016>

Özet

Yaşlı Hastalarda Hasta Bakım ve Rehabilitasyon Algısı Ölçeği, hastaların aldıkları bakım ve rehabilitasyon hizmetlerine yönelik algılarını ve memnuniyet düzeylerini değerlendirmek amacıyla uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle hastanelerde yatan veya ayakta tedavi gören geriatric hastalarda, bakım kalitesinin ve hasta merkezli yaklaşımların etkinliğini ölçmeyi hedefler. Ölçek, Erci, Yıldırım ve Işık (2019) tarafından Türk popülasyonuna uyarlanmış ve hasta deneyimini çok boyutlu olarak ele alan 17 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin temel amacı, sağlık hizmeti sunucularının, yaşlı hastaların ihtiyaçlarına ne ölçüde yanıt verdiğini belirlemek ve böylece hizmet kalitesini artırmaya yönelik iyileştirme alanlarını tespit etmektir.

Anahtar Kelimeler

Hasta Algısı, Geriatric Hasta, Bakım Kalitesi, Rehabilitasyon, Sağlık Hizmetleri, Psikometri, Ölçek Uyarlama.

Yazarlar

Erci, B., Yıldırım, H., Işık, K.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, geriatric hastaların hastanede veya ilgili sağlık kurumlarında aldıkları bakım ve rehabilitasyon hizmetlerine dair kişisel algılarını, deneyimlerini ve memnuniyet düzeylerini sistematik bir şekilde ölçmektir. Ölçek, hasta merkezli bakım prensiplerinin uygulanma düzeyini değerlendirerek, sağlık profesyonellerine ve yöneticilere geri bildirim sağlamaya amaçlanmaktadır.

Ölçeğin uyarlama çalışması, orijinal aracın Türkçe konuşan yaşlı hasta popülasyonunda kültürel geçerliliğini ve güvenilirliğini tesis etmeyi hedeflemiştir. Bu sayede, Türkiye'deki sağlık hizmetlerinde bakım kalitesinin objektif ve hasta bakışı açısıyla değerlendirilmesi mümkün hale gelmiştir.

Yapı

Ölçek, hastaların kendi bakım süreçlerine dair algılarını yansıtan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Temel olarak ölçülen yapı, hastanın sağlık personeli ile etkileşimi, tedavi hedeflerine katılımı, bilgi alma kalitesi, teknik yardım yeterliliği ve genel memnuniyet gibi bileşenleri içermektedir.

Bu psikolojik yap?, ya?l? hastalar?n hastane ortam?nda kendilerini ne kadar güvende, sayg?de?er ve sürece dahil hissettiklerini de?erlendirir. Maddeler, hem duygusal hem de pratik (bilgi ve teknik destek) yönleri kapsayarak, hasta deneyiminin bütünsel bir resmini sunar.

Geçerlik

Ölçe?in uyarlama çal??mas? (Erci, Y?id?r?m & I??k, 2019), **psikometrik** geçerlik analizlerini içermektedir. Bu analizler genellikle yap? geçerli?i ve içerik geçerli?ini de?erlendirir. Yap? geçerli?i için, ölçe?in teorik olarak temsil etmesi beklenen faktör yap?s?n? do?rulamak amac?yla istatistiksel yöntemler (genellikle do?rulamaya veya aç?klay?c? faktör analizi) kullan?lm??t?r.

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in Türkçe formunun, ya?l? hastalar?n rehabilitasyon ve bak?m alg?lar?n? do?ru ve tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ü gösterilmi?tir. Bu, maddelerin ilgili yap?y? kültürel ba?lamda temsil etme yetene?ini teyit etmektedir.

Güvenirlik

Ya?l? Hastalarda Hasta Bak?m ve Rehabilitasyon Alg?s? Ölçe?i'nin güvenilirlik çal??malar?, ölçe?in iç tutarlılı??n? ve zamana kar?? kararlılı??n? de?erlendirmeyi amaçlam??t?r. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa de?eri) hesaplanm??t?r. Yüksek iç tutarlılık de?erleri, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda birbiriyle uyumlu oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik analizleri, ölçe?in klinik ve ara?tırma ortamlar?nda güvenilir sonuçlar üretti?ini desteklemektedir, bu da elde edilen skorlar?n kararlı ve tekrarlanabilir oldu?u anlam?na gelir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amac?yla gerçekleştirilen faktör analizi (Erci vd., 2019), orijinal ölçe?in boyutlar?n?n Türkçe adaptasyonunda korunup korunmadı??n? ara?tırm??t?r. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? (örne?in, personel ileti?imi, tedaviye katılı?m, teknik yardım yeterlili?)i ba?arılı bir ?ekilde ayırdı?ını göstermi?tir.

Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n, ya?l? hasta popülasyonunda da geçerli oldu?unu do?rulam??t?r. Bu, klinisyenlerin ve ara?tırmacılar?n bak?m alg?s?n?n farklı yönlerini ayrı ayrı de?erlendirmesine olanak tan?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Adaptasyon)

Format: 17 maddeden olu?ur. Maddeler **5'li Likert** tipi bir derecelendirme sistemi kullanılarak

yanıtları.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan dil).

Popülasyon Grubu: Klinik ortamlarda tedavi gören hastalar.

Yaş Grubu: Geriatrik hastalar (Yaşlı bireyler).

Popülasyon Detayları: Hastanede veya rehabilitasyon merkezlerinde bakım alan yaşlı bireyler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği. Hastalar, sunulan bakım ve rehabilitasyon hizmetlerine dair algılarını Likert ölçeği üzerinde belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Hasta Deneyimi, Klinik Kalite, Yaşlı Sağlık, Psikometri, Likert Ölçeği, Hastane Bakım.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: Belirtilmemiştir.

Sorumlu Yazar İletişim Adresi: Kevser İşik (kevser_isik@hotmail.com)

İzinler, Ücret ve Test Yaşlı

Ölçeğin uyarlama çalışması 2019 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı ve izinleri için sorumlu yazar Kevser İşik ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Orijinal makale ScienceDirect üzerinden erişilebilir durumdadır.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi, aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [yasli-hastalarda-hasta-bakim-ve-rehabilitasyon-algisi-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Erci, B., Yıldırım, H., & İşik, K. (2019). Psychometric evaluation of the Patient Perspective on Care and Rehabilitation Scale in Geriatric Patients. *Archives of Gerontology and Geriatrics*, 81, 84-90. <https://doi.org/10.1016/j.archger.2018.11.013>

Yaşlı Hastalarda Hasta Bakım ve Rehabilitasyon Algısı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde

değiştirilmemelidir.

Derecelendirme: 5'li Likert (Örneğin: Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a)

Personel beni dinledi

Personel problemlerimi ciddiye aldı

Sağlık durumum hakkında iyi bilgi aldım

Servisteki rutinler hakkında iyi bilgi aldım

Uygulamalar hakkında iyi bilgi aldım

Tedavinin hedefleri üzerindeki kararlara katılma fırsatım oldu

Tedavinin etkileri hakkında bilgi aldım

İhtiyaç duyduğumda doktorla görüşme fırsatım oldu

Zorlandığımda bir şeyler olduğunda personel rahatlıkla konuşabildim

Serviste kendimi güvende hissettim

Haysiyetime saygı gösterildi

Personel stressiz çalıştı

Taburculuk planlamasına katılma fırsatım oldu

Aldığım teknik yardımlar iyiydi

Sağlık sorunum olduğunda kiminle bağlantı kuracağımı biliyorum

Uygulama konularında kiminle bağlantı kurulacağını biliyorum

Alınan bakımdan memnunum